

heller ikke det, man forstaaer ved et effektivt Forsvar; det har jeg tidligere omtalt. Det er heller ikke det, som forlanges som folkeretlig Pligt. Et effektivt Forsvar er et saa virksomt Forsvar, som med Rimelighed kan forlanges, saaledes som den danske Delegationens Formand, Hr. A. Vedel, udtalte i 1907 under de netop dette Punkt vedrørende Haagkonventioner. Og alle Folkeretslærere kræver et saadant virkeligt Forsvar af Neutraliteten. Det er det, hvorpaa det kommer an. Selv i Folkeforbundspagten, hvor der tales om et ganske andet Tilfælde i Artikel 16 — det er om at komme Folkeforbundet til Hjælp med Militærkontingenter — tales der om *virksomme* land-, sø- og luftmilitære Styrker. Altsaa et effektivt Forsvar er ikke andet end et saa virksomt Forsvar som med Rimelighed kan forlanges, alle Omstændigheder tagne i Betragtning. Og det er ogsaa dette, Oppenheim siger, og andre med ham.

Den højtærede Udenrigsminister har i Dag gjort en enkelt Bemærkning til mig. Jeg præsenterede den højtærede Udenrigsminister for hans egen juridiske Konsulents Udtalelser om, at det var en neutral Stats Pligt ogsaa at sætte sig i Stand til efter Evne at føre et Forsvar, altsaa ogsaa for Neutralitetskrænkelsen at have truffet de fornødne Forberedelser, for at man efter Evne kan afværge dette, og at den samme juridiske Konsulent med fuld Ret sagde i 1915, hvad der er gyldne Ord ogsaa den Dag i Dag, at selv om Lovgivningen ikke har tilladt, at de fornødne Forberedelser blev gjort, er dette ingen Undskyldning, naar man møder for et internationalt Forum og skal undskylde sin Handlemaade. Man kan ikke sige, at den danske Rigsdag har ikke villet bevilge mere end det, Hr. Forsvarsministeren har foreslaaet, saa vi har ikke kunnet faa mere. Det er ikke nok. Disse Udtalelser er saa sunde og rigtige og klare, saa forstandige, gode og gyldige endnu den Dag i Dag, at det slet ikke kan nytte, at den højtærede Udenrigsminister staar op her og siger, at de er jo fra før Folkeforbundets Tid, fra 1915, og derfor er de ikke afgørende. Thi efter 1920, da Folkeforbundet traadte i Kraft, er disse Udtalelser aldeles ikke forældede; den Pligt, som en neutral Stat har, den bestaar ogsaa under lovlige Krige uforandret for de neutrale Stater, derfor ogsaa Pligten til paa Forhaand at sørge for at have det fornødne Forsvar. Hvis en saadan Pligt bestod tidligere, i 1915, saa bestaar den altsaa ogsaa i 1924. Den højtærede Udenrigsminister har ikke anført og kan heller ikke anføre noget som helst for, at disse

rigtige og klare Udtalelser fra 1915 paa dette Punkt nu skulde være forældede; der er ikke noget som helst Sted Skygge af Hjemmel for, at nu skulde dette være forandret, og det er virkelig den højtærede Udenrigsminister, der her har Bevisbyrden. Nej, netop paa dette Punkt, at der med Hensyn til den neutrale Stats Pligt til at værne sin Neutralitet, om fornødent med militære Midler, skulde være sket en afgørende Kursændring ved Dannelsen af Folkenes Forbund, netop paa dette Punkt har den højtærede Udenrigsminister fuldkommen svigtet, og det er her, den fundamentale Misforstaaelse ligger: at ville føre Folkeforbundet i Marken og give det Udseende af, at nu er de gamle Neutralitetsregler forsvundet, helt afløst af Folkeforbundet. Dette er, som det klart er dokumenteret, fuldkommen urigtigt, og dette er den fundamentale Misforstaaelse, hvorved hele den højtærede Udenrigsministers Forsvar falder fuldkommen til Jorden. Jeg kunde for øvrigt, hvis jeg ikke havde følt mig moralsk forpligtet til at imødegaa den højtærede Udenrigsminister, ganske simpelt have nøjedes med at pege paa denne fundamentale Misforstaaelse, thi dermed falder jo hele Grundlaget bort for, hvad Ministeren har sagt.

Jeg vil af Hensyn til det fremrykkede Tidspunkt ikke gaa nærmere ind paa alt, hvad der er fremkommet fra det ærede Medlem Hr. P. Munch; det væsentligste deraf er ogsaa blevet tilstrækkelig imødegaaet ved min Imødegaaelse af den højtærede Udenrigsminister. I øvrigt er det ærede Medlem Hr. P. Munchs hjemmegjorte Folkeret noksom bekendt hjemme fra tidligere Lejlighed, og den synes ikke at have undergaaet mindste Forandring i Tidens Løb.

Holger Andersen: Jeg skal begynde med at fremsætte nogle Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. P. Munch. Det ærede Medlem begyndte i Eftermiddags med at udtale et Ønske om, at disse Lovforslag maatte faa saa stor en Tilslutning som muligt her i dette høje Ting; han billigede i saa Henseende ganske det Ønske, der var udtalt af den højtærede Udenrigsminister i dennes Tale i Aftes. Den højtærede Forsvarsminister har jo allerede i den første Tale, han holdt her i Tinget for en Uges Tid siden, i saa Henseende ikke ladet sin højtærede Kollega Udenrigsministeren i Tvivl om, at han ud fra det intime Kendskab, han havde til de politiske Forhold i dette Land, ikke delte Forventningerne om, at dette Ønske vilde gaa i